

Toelichting Industrieradar

Wat is de Industrieradar?

De Industrieradar is een door het CBS ontwikkeld instrument om de ontwikkelingen van de industriële productie mee te analyseren en in context te plaatsen. Aan de hand van zes na econometrisch onderzoek geselecteerde indicatoren kan gevolgd worden of de omstandigheden zich gunstig of ongunstig ontwikkeld hebben voor de Nederlandse industrie.

Voor de industriële productie is het van belang hoe de vraag naar industriële producten zich ontwikkelt, zowel van collega producenten als van eindgebruikers. De radar biedt middels uiteenlopende indicatoren de mogelijkheid om de achtergronden van de ontwikkeling van het volume van de industriële productie te analyseren. De zes geselecteerde indicatoren zijn:

- Het niveau van het producentenvertrouwen van de Nederlandse industrie
- Het niveau van het vertrouwen van Nederlandse consumenten
- De jaar-op-jaar-mutatie van de industriële productie in de 27 landen van de Europese Unie (EU-27)
- De jaar-op-jaar-mutatie van de industriële orders binnen de EU-27
- De jaar-op-jaar-mutatie van de Nederlandse goederenexport
- De jaar-op-jaar-mutatie van de consumptie van Nederlandse huishoudens

De indicatoren over de Europese Unie (productie en orders) geven een beeld van de belangrijkste exportmarkt voor de Nederlandse industrie.

Drie kwart van de Nederlandse export gaat naar Europa.

De genoemde zes indicatoren zijn enerzijds gekozen omdat zij samen een beeld geven van ontwikkelingen in Nederland en de belangrijke Europese markt. Anderzijds geven zij een beeld van ontwikkelingen bij producenten en consumenten. Als geheel vertonen de zes gekozen variabelen een sterke samenhang met de ontwikkeling van het industriële productievolume in Nederland.

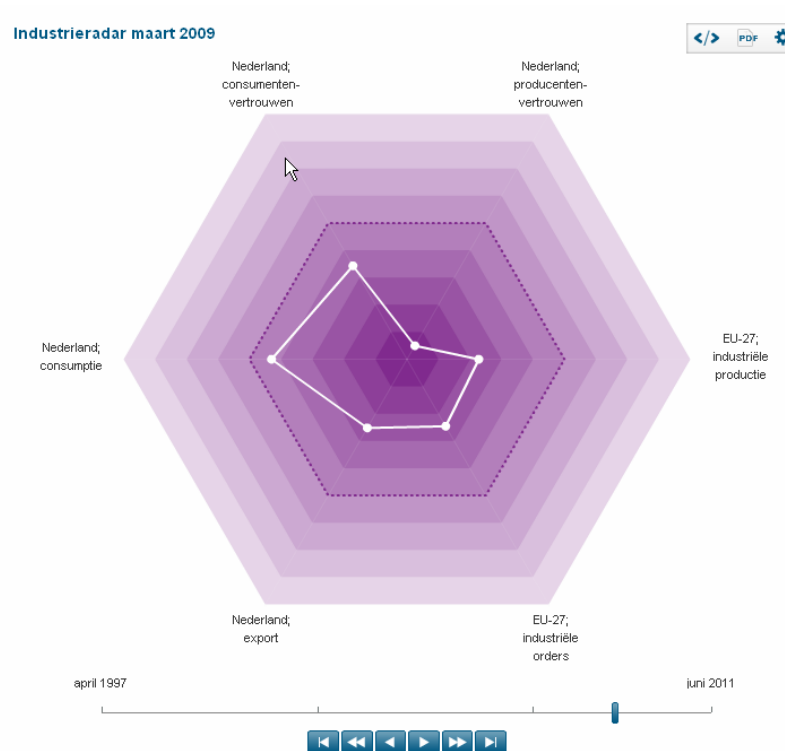
De Industrieradar beschrijft niet een bepaalde verslagperiode, maar het beeld van de omstandigheden dat op een bepaald moment bestond. Eventuele bijstellingen in een onderliggende indicator leiden dan ook niet tot een bijstelling van het beeld van de productie op een bepaald moment (de foto is al genomen), maar wel tot een ander beeld op een later moment.

De werking en de interpretatie van de Industrieradar

In de Industrieradar worden de geselecteerde indicatoren gepresenteerd in een zeshoekig diagram, waarin elke indicator in een hoek te vinden is (figuur 1). Voor elke indicator wordt een genormaliseerde waarde berekend, die bepaalt hoe ver van de nullijn de indicator uitkomt. De nullijn geeft voor iedere indicator de **gemiddelde** waarde over de periode vanaf januari 1997 weer, of zoveel eerder als er gegevens voor de betreffende variabele

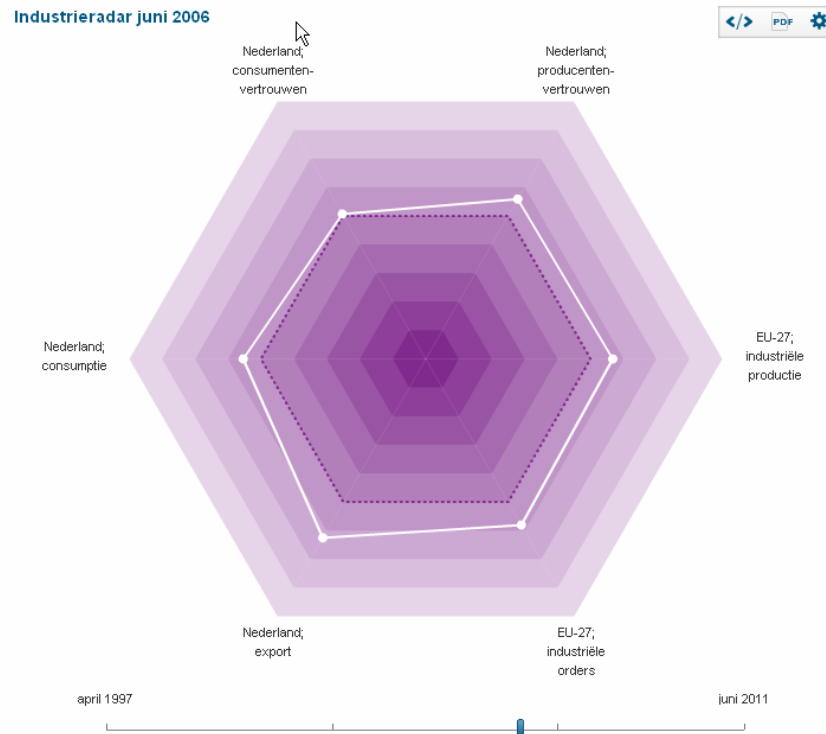
beschikbaar zijn. De langste reeksen zijn die van Europese productie, het producenten- en het consumentenvertrouwen (vanaf 1985).

Een genormaliseerde waarde groter dan nul betekent dat deze indicator **een gunstiger waarde dan gemiddeld** heeft. Als de waarde kleiner dan nul is, heeft de indicator **een minder gunstige waarde dan gemiddeld**. In de radar is de nullijn geaccentueerd met een stippellijn. Daarnaast is in de figuur een scala van donker- tot lichtpaarse banen opgenomen. Hoe donkerder de baan waarin de indicatoren staan, hoe minder gunstig de omstandigheden voor de industriële productie zijn. Zo wordt zichtbaar welke van de indicatoren een gunstig beeld vertonen, en welke een ongunstig beeld. Met behulp van een tijdbalk die vanaf februari 1997 tot het heden loopt, kunnen ook eerdere maanden geselecteerd worden. Zo kan worden afgelezen of de omstandigheden voor de Nederlandse industrie gunstiger of minder gunstig zijn geworden, en welke factoren daar vooral aan hebben bijgedragen.

Figuur 1 De Industrieradar van maart 2009

In figuur 1 is de Industrieradar van maart 2009 opgenomen. Alle genormaliseerde waarden waren aanzienlijk kleiner dan nul. Dit geeft een indicatie dat de omstandigheden voor de Nederlandse industriële productie in maart 2009 buitengewoon ongunstig waren. Bij gunstige omstandigheden zou het merendeel van de indicatoren zich buiten de nullijn bevinden. Met behulp van de tijdbalk kan bekeken worden of de omstandigheden verbeterd of verslechterd zijn ten opzichte van een maand eerder.

Figuur 2 De Industrieradar van juni 2006

Figuur 2 laat de Industrieradar van juni 2006 zien. De omstandigheden waren destijds duidelijk veel gunstiger dan in maart 2009. Alle genormaliseerde waarden waren groter dan nul.

Overigens is het van belang om te vermelden dat de waarden van de indicatoren in de radar niet per se dezelfde verslagperiode betreffen. Eens per maand wordt de Industrieradar gepubliceerd. Bij publicatie worden de meest actuele beschikbare cijfers gepresenteerd, er wordt gekeken naar het beeld dat er op dat moment is. In de radar van maart 2009 hebben de cijfers over het consumenten- en producentenvertrouwen betrekking op februari 2009 maar de overige cijfers hebben betrekking op december 2008. Van alle statistieken komen elke maand nieuwe gegevens beschikbaar. In een tooltip is de verslagperiode aangegeven.

Overigens wordt in deze tooltip ook aangegeven of de betreffende indicator een verbetering of een verslechtering laat zien ten opzichte van de voorgaande maand.

In een andere tooltip is de bron van het cijfer aangegeven. Niet in alle gevallen is het CBS zelf de bron; de cijfers over de EU-27 worden gepubliceerd door Eurostat, het statistische bureau van de Europese Unie.

De berekening van de genormaliseerde waarden in de radar

Om de genormaliseerde waarde in de Industrieradar te berekenen, wordt eerst het meerjarengemiddelde van de originele waarde afgetrokken. Vervolgens wordt het verschil gedeeld door de standaarddeviatie.

Centraal Bureau voor de Statistiek

In formulevorm:

Genormaliseerde waarde = (Originele waarde – meerjarengemiddelde) /
(standaarddeviatie).

Het meerjarengemiddelde betreft het gemiddelde vanaf tenminste januari 1997 tot december 2010. Dit geldt ook voor de standaarddeviatie.